

Skadeforsikringselskaber

Markedsudvikling 2011

Indholdsfortegnelse

1. Konklusioner	1
2. Hovedtendenser i skadeforsikringssekskabernes årsregnskaber	3
Tabel 1: Uddrag af resultatopgørelser og balancer 2007 - 2011	3
Tabel 2: Nøgletal 2007 - 2011, vægtede gennemsnit	4
Figur 1: Fordeling af bruttopræmieindtægter på hovedbrancher i 2010 og 2011	5
Figur 2: Erstatningsprocenter f.e.r. hovedbrancher, 2007 – 2011	5
Tabel 3: Selskaber fordelt efter forsikringsteknisk resultat og investeringsafkast.....	6
3. Risici.....	7
Tabel 4: Udvikling combined ratio 2009-2011	8
Tabel 5: Udvikling i erstatningsprocent 2009-2011	9
Tabel 6: Udvikling i omkostningsprocent 2009-2011	9
Tabel 7: Gruppering af koncernselskaber efter om omkostningsprocenten er steget, holdt uændret eller reduceret i perioden 2009 til 2011	9
Figur 3: Koncernselskaber - placeret efter varighed på aktiver og passiver, ultimo 2011 10	
Figur 4: Lokalt betydende selskaber - placeret efter varighed på aktiver og passiver, ultimo 2011.....	10
Figur 5: Koncernselskaber - placeret efter aktieinvesteringer og solvensgrad, ultimo 2011	11
Figur 6: Lokalt betydende selskaber - placeret efter aktieinvesteringer og solvensgrad, ultimo 2011.....	11
4. Om Statistikken	12
5. Appendiks	13
Appendiks 1: Erstatningsprocenter f.e.r. fordelt på brancher 2011	13
Appendiks 2: Udviklingen i udvalgte nøgletal	14
Figur A1: Combined Ratio – fraktiler og vægtet gennemsnit 2007 – 2011	14
Figur A2: Solvensdækning – fraktiler og vægtet gennemsnit 2007 – 2011	14
Tabel A1: Operating ratio 2007 – 2011	15
Figur A3: Egenkapitalforrentning – fraktiler og vægtet gennemsnit 2007 - 2011.....	15
Tabel A2: Relativt afløbsresultat i procent 2007 - 2011.....	15
Figur A4: Forsikringsteknisk resultat og investeringsafkast siden 1995, mia. kr.....	16
Figur A5: Investeringsafkast i procent af aktiver i alt 2010 og 2011	16
Appendiks 3: Markedsbeskrivelse: internationalisering, koncentration, størrelse og segmentering	17
Tabel A3: Danske forsikringssekskabers bruttopræmieindtægter fra andre EU-lande, eller lande der har gennemført 3. skadesforsikringsdirektiv	17

Tabel A4: Gennemsnitligt antal brancher fordelt på selskabsstørrelse 2011	17
Tabel A5: Procentvis fordeling af bruttopræmier på selskabsstørrelse, 2011	18
Appendiks 4: Genforsikringsandel på brancheniveau 2007 - 2011	19
Appendiks 5: Liste over skadesforsikringselskaber under dansk tilsyn ult. 2011.....	20
Appendiks 5 (fortsat): Liste over skadesforsikringselskaber under dansk tilsyn ultimo 2011	21

Markedsudvikling i 2011 for Skadeforsikringselskaber

1. Konklusioner

Hovedtal 2011

Årets resultat før skat faldt med 1 mia. kr. for branchen under ét til i alt 4,6 mia. kr. i 2011. Branchens samlede investeringsafkast faldt fra 2010 til 2011 som følge af fornyet uro på de finansielle markeder, hvorimod det forsikringstekniske resultat for første gang siden 2008 blev tydeligt forbedret gennem 2011.

Det forbedrede forsikringstekniske resultat i branchen under ét kan henføres til lavere erstatningsudgifter i kombination med en stigning i selskabernes præmieniveauer. For branchen under ét faldt combined ratio f.e.r. med 4 procentpoint i 2011 til 93,2 pct. En række selskaber, med en markedsandel på 20 pct. af det samlede forsikringsmarked, er dog fortsat udfordret på de forsikringsmæssige kerneaktiviteter.

Forrentningen af egenkapitalen faldt fra 11,0 til 9,1 pct. fra 2010 til 2011. Betragtet over de seneste fem år ligger egenkapitalforrentningen for 2011 i den lave ende.

Holdbare forretningsmodeller

Markedsandelen blandt de selskaber, som har præsteret et forsikringsteknisk overskud i kombination med et positivt investeringsafkast, har været faldende siden 2009.

Som led i vurderingen af forretningsmodellens holdbarhed for det enkelte skadeforsikrings-selskab indgår dels forsikringsdriften, dels investeringsdriften, herunder det enkelte selskabs matchning af varigheden på hensættelserne og de aktiver, der er forbeholdt disse.

Forsikringsdriftens holdbarhed

Forretningsmodellens holdbarhed måles under forsikringsdriften i relation til, om den giver et positivt eller et negativt afkast.

Sammenholdes udviklingen i combined ratio for hhv. koncernselskaber (85 pct. af forsikringsmarkedet) og de lokalt betydende selskaber (7 pct. af forsikringsmarkedet) har der over perioden 2009-2011 været tale om en hurtig tilpasning/reaktion på en svag lønsomhed blandt koncernselskaberne, hvorimod de lokalt betydende selskaber har været mere henholdende i deres reaktionsmønstre. Combined ratio var for koncernselskaberne under ét 94,6 pct. i 2011, mod 100,3 pct. for de lokalt betydende.¹

Som gruppe har de lokalt betydende selskaber således ikke nævneværdig overskud på forsikringsforretningen i perioden 2009-2011, og er som gruppe derfor under et større pres end koncernselskaberne for at have en holdbar forretningsmodel.

¹ Gruppen af "koncernselskaber" omfatter moderselskaber og døtre i en koncern, som tegner forsikringer i hele landet. Gruppen af "lokalt betydende selskaber" omfatter typisk selskaber med et lokalt tilhørsforhold, som ikke er en del af en betydende koncern, samt selskaber der tegner forsikringer for særlige kundegrupper.

Koncernselskaber med en samlet markedsandel på 75 pct. har dog ikke formået at reducere omkostningsprocenten over perioden 2009-2011.

Investeringsdriftens holdbarhed

Mange selskaber har en større varighed på aktivsiden end på passivsiden, hvilket betyder at de fleste selskaber har mulighed for at reducere deres rentefølsomhed. For det enkelte selskab kan en reduktion af rentefølsomheden dog betyde et fald i investeringsafkastet. Finanstilsynet lægger vægt på, at selskabernes ledelse er fuldt opmærksom på renterisikoen på de aktiver, der skal dække hensættelserne og har den fornødne viden og erfaring til at håndtere denne risiko.

Vurderet i relation til holdbarheden af selskabernes forretningsmodel udgør selskaber med betydelige aktieeksponeringer en særlig risikogruppe. De selskaber, der har aktieinvesteringer i alt for mere end solvensoverdækningen, og som samtidig ligger lavt i solvensgrad, har eksponeret sig for en særlig risiko, og Finanstilsynet forventer derfor betydelig ledelsesmæssig opmærksomhed på denne kendsgerning.

Se kapitel 4 for generelle bemærkninger om statistikken bag analyseartiklen, herunder om datagrundlaget.

2. Hovedtendenser i skadeforsikringssselskabernes årsregnskaber

De direkte tegnende skadeforsikringssselskaber realiserede et samlet resultat før skat på 4,6 mia. kr. i 2011 svarende til et fald på 12 pct. i forhold til resultatet for 2010, jf. tabel 1.²

Tabel 1: Uddrag af resultatopgørelser og balancer 2007 - 2011

Mio. kr.	2007	2008	2009	2010	2011	Vækst p.a. pct.	
						2007-2011	2010-2011
Resultatposter							
Bruttopræmier	53.508	53.200	53.726	55.993	58.154	2,1	3,9
Afgivne genforsikringspræmier	-4.056	-3.527	-3.787	-6.109	-7.515	16,7	23,0
Præmieindtægter f.e.r.	48.552	49.159	49.699	49.330	50.279	0,9	1,9
Erstatningsudgifter f.e.r.	34.260	36.092	37.620	39.095	37.870	2,5	-3,1
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r.	8.680	8.890	8.645	8.916	8.967	0,8	0,6
Forsikringsteknisk resultat	6.664	5.186	3.501	1.094	3.209	-16,7	193,3
Investeringsafkast (se anmærkning)	2.405	-5.483	5.855	3.542	1.240	-15,3	-65,0
Årets resultat før skat	9.089	-330	9.424	5.206	4.579	-15,8	-12,0
Balanceposter							
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	73.758	72.786	77.805	82.221	88.735	4,7	7,9
Egenkapital	46.741	40.236	45.223	40.952	43.379	-1,8	5,9
Aktiver i alt	135.209	128.966	137.897	145.010	155.242	3,5	7,1

Anm.: Forsikringssselskabet Danica og reassuranceselskaber er generelt ikke indeholdt i regnskabsanalysen, se afsnit 4: Om statistikken, samt markedsartiklen fra 2008. F.e.r. betyder "for egen regning", dvs. efter fradrag af reassuranceandel, der afdækker en del af den forsikringsmæssige risiko. Investeringsafkastet er opgjort efter forsikringsteknisk rente. Regnskabstallene er baseret på indberetninger fra de institutter, der var på markedet i de enkelte år i femårsperioden. Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Bruttopræmierne steg i 2011 med 3,9 pct. til 58 mia. kr., hvormed bruttopræmierne for andet år i træk oplever et løft i forhold til den stagnerende udvikling fra 2007-2009.

Skadeforsikringssselskaberne afgav i 2011 genforsikringspræmier for 7,5 mia. kr., hvilket er det højeste niveau i den betragtede femårsperiode. Genforsikringsandelen steg endvidere til 12,4 pct. i 2011 mod 10 pct. i 2010, jf. appendiks 4.

Det forsikringstekniske resultat blev kraftigt forbedret igennem 2011 og udviklingen bryder dermed de seneste års forringelser af den forsikringstekniske drift. Under ét steg de forsikringstekniske resultater til 3,2 mia. kr. i 2011, svarende til en stigning på 2,1 mia. kr. i forhold til resultatet for 2010.

Investeringsafkastet var i 2011 påvirket af uroen på de finansielle markeder, og det samlede investeringsafkast faldt til 1,2 mia. kr. i 2011, svarende til et fald på 2,3 mia. kr. i forhold til året før.

Balancen voksede med 10,2 mia. kr. i 2011 og udgjorde ved udgangen af året 155 mia. kr. svarende til en stigning på 7 pct. fra ultimo 2010 til ultimo 2011.

² Frasalg af forsikringsaktiviteter hos et enkelt selskab påvirker ekstraordinært sektorens resultat i 2010. Korrigeres herfor bliver resultatet i 2010 på ca. 4,6 mia. kr., hvormed faldet fra 2010 til 2011 mindskes til ca. 2 pct.

Nøgletal

Erstatningsprocenten f.e.r. og omkostningsprocenten f.e.r. faldt med henholdsvis 4 og 0,3 procentpoint i 2011. Sektorens samlede lønsomhed, målt ved combined ratio, blev således forbedret med 4 procentpoint fra 97,3 procent i 2010 til 93,2 procent i 2011, jf. tabel 2. For sektoren under ét kan den forbedrede lønsomhed henføres til faldende erstatninger og svagt stigende omkostninger i kombination med en stigning i selskabernes præmieniveauer. Spredningen mellem selskaberne er dog fortsat stor, og spændet mellem de 10 pct. bedste og 10 pct. dårligste selskaber målt ved hhv. 10 og 90 procent fraktilen er udvidet i 2011, jf. appendiks 2.

Tabel 2: Nøgletal 2007 - 2011, vægtede gennemsnit

	2007	2008	2009	2010	2011
Erstatningsprocent f.e.r.	70,6	73,4	75,7	79,3	75,4
Omkostningsprocent f.e.r.	17,9	18,1	17,4	18,1	17,8
Combined ratio	88,4	91,5	93,1	97,3	93,2
Egenkapitalforrentning i procent	15,4	-1,8	19,1	11,0	9,1
Solvensdækning	3,9	3,4	3,5	3,4	3,5

Anm.: Nøgletallene er beregnet som vægtede gennemsnit af de nøgletal, som de enkelte selskaber har indberettet til Finanstilsynet. Beregningerne er for hele 5-års-perioden baseret på de selskaber, der var på markedet i det pågældende år. Vægtene afspejler det enkelte selskabs tyngde inden for de pågældende nøgletal i det pågældende år. Nøgletallet solvensdækning er beregnet på baggrund af kapitalkravet – Solvens I. Nøgletallet combined ratio er beregnet som summen af erstatningsprocent f.e.r. og omkostningsprocent f.e.r.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Forrentningen af egenkapitalen faldt fra 11,0 til 9,1 pct. fra 2010 til 2011. Betraget over de seneste fem år ligger egenkapitalforrentningen for 2011 i den lave ende.

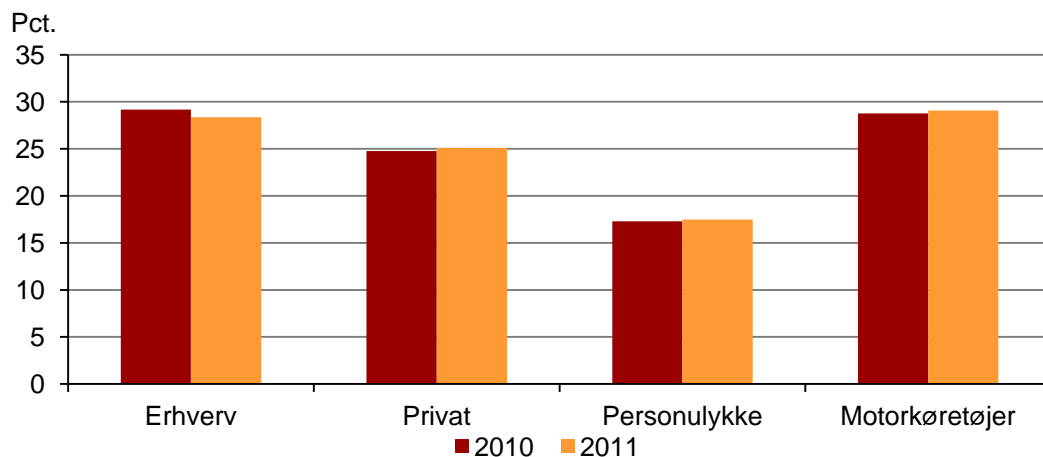
Selskabernes samlede solvensdækning, som udtrykker det antal gange selskabernes basiskapital er større end kapitalkravet, blev i 2011 fastholdt på niveauet 3,4-3,5, hvor den har ligget siden 2008.

Bruttopræmieindtægter og erstatningsudgifter f.e.r. fordelt på hovedområder og brancher

Figur 1 viser selskabernes bruttopræmieindtægter fordelt på hovedbrancher. Erhvervsforsikring og forsikring af motorkøretøjer tegner sig hver især for godt 30 pct. af bruttopræmieindtægterne og udgør dermed hovedparten af de samlede direkte bruttopræmieindtægter.

Bruttopræmieindtægterne på erhvervsforsikring er faldet en smule i 2011 sammenlignet med 2010, men overordnet set er fordelingen mellem hovedbrancherne fastholdt fra 2010 til 2011.

Figur 1: Fordeling af bruttopræmieindtægter på hovedbrancher i 2010 og 2011



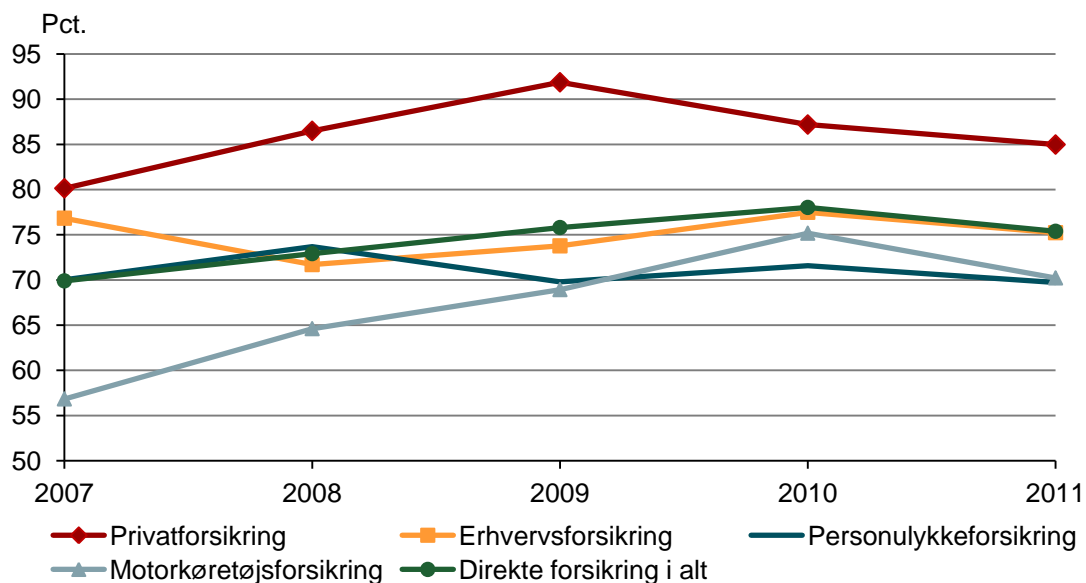
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Betragtes udviklingen i erstatningsprocenterne f.e.r. for de samme hovedbrancher fra 2010 til 2011 har samtlige hovedbrancher oplevet et fald i 2011, jf. figur 2. Det største fald er sket indenfor motorkøretøjsforsikring, hvor erstatningsprocenten f.e.r. faldt med 5 procentpoint fra 2010 til 2011.

Den højeste erstatningsprocent findes i hovedbranchen privatforsikring, om end erstatningsprocenten har været faldende de seneste to år fra toppunktet i 2009 på 92 pct.

For de direkte tegnende skadeforsikringselskaber under ét er erstatningsprocenten f.e.r. faldet fra 78 pct. i 2010 til 75,4 pct. i 2011. Se appendiks 1 for en nærmere specificering af hovedbrancherne.

Figur 2: Erstatningsprocenter f.e.r. hovedbrancher, 2007 – 2011



Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Selskabernes fordeling på forsikringsteknisk resultat og investeringsafkast

Skadeforsikringssekskabernes samlede forretning kan opdeles i forsikringsmæssige kerneaktiviteter og investeringsaktiviteter som primært vedrører forvaltningen af præmierne indtil erstatningerne udbetales.

I alt 43 selskaber, svarende til 80 pct. af det samlede forsikringsmarked, formåede i 2011 at skabe overskud på den forsikringstekniske drift. Blandt disse selskaber formåede hovedparten yderligere også at generere et positivt investeringsafkast, jf. tabel 3. Markedsandelen blandt de selskaber, som har præsteret både et positivt forsikringsteknisk resultat og et positivt investeringsafkast, er dog faldet fra 92 pct. i 2009 til blot 75 pct. i 2011.

Tabel 3: Selskaber fordelt efter forsikringsteknisk resultat og investeringsafkast

2011		Forsikringsteknisk resultat		
		Positivt	Negativt	
Investeringsafkast	Positivt	Antal selskaber	34	36
		Procent af bruttopræmier	75%	19%
	Negativt	Antal selskaber	9	4
		Procent af bruttopræmier	5%	1,1%
2010		Forsikringsteknisk resultat		
		Positivt	Negativt	
Investeringsafkast	Positivt	Antal selskaber	42	40
		Procent af bruttopræmier	76%	22%
	Negativt	Antal selskaber	3	2
		Procent af bruttopræmier	2%	0,06%
2009		Forsikringsteknisk resultat		
		Positivt	Negativt	
Investeringsafkast	Positivt	Antal selskaber	48	38
		Procent af bruttopræmier	92%	8%
	Negativt	Antal selskaber	2	1
		Procent af bruttopræmier	0,1%	0%

Anm.: Investeringsafkastet er opgjort efter forsikringsteknisk rente.
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

I alt 40 selskaber med en markedsandel på 20 pct. har haft forsikringsteknisk underskud i 2011. Blandt disse selskaber har 30 selskaber (16 pct. af markedet) også realiseret et forsikringsteknisk underskud i 2010 og af disse har 22 selskaber (0,8 pct. af markedet) også forsikringsteknisk underskud i 2009.

Blandt de selskaber der er udfordret på den forsikringstekniske drift i 2011, har 15 ud af de i alt 40 selskaber desuden realiseret et lavere investeringsafkast end gennemsnittet og har dermed i mindre omfang været i stand til at understøtte en svag lønsomhed i de forsikringsmæssige kerneaktiviteter.³

I alt 4 selskaber har en problematisk kombination med både et negativt forsikringsteknisk resultat og et negativt investeringsafkast.

³ Det gennemsnitlige investeringsafkast var på ca. 1 pct. i 2011 mod 2,4 pct. i 2010. Se også appendiks 2.

På baggrund af det ovenstående kan det konkluderes, at en række i overvejende grad mindre skadeforsikringsselskaber opererer med en forretningsmodel, som over en årrække ikke har vist sig i stand til at generere overskud på den forsikringstekniske drift. Endvidere har en del af disse selskaber i mindre grad været i stand til at understøtte en svag lønsomhed gennem et højere end gennemsnitligt investeringsafkast.

Blandt de 6 selskaber, som ophørte i 2011, har hovedparten af selskaberne haft forsikringstekniske underskud i både 2009 og 2010. Dernæst har flere af selskaberne i mindre grad været i stand til at understøtte den svage lønsomhed i kerneforretningen gennem et højere end gennemsnitlig investeringsafkast.

I lyset af de historiske erfaringer, samt et generelt fokus på en mindre fremadrettet sårbarhed overfor udviklingen på de finansielle markeder, bør tilpasninger i den forsikringstekniske drift fortsat adresseres blandt selskaber med forsikringsteknisk underskud.

3. Risici

Som det fremgår af det ovenstående, er markedsandelen blandt selskaber med et forsikringsteknisk overskud i kombination med et positivt investeringsafkast faldet tydeligt fra 2009 til 2011. Denne udvikling har foranlediget et øget fokus på holdbarheden af branchens forretningsmodeller.

Holdbare forretningsmodeller

Grundlaget for vurderingen af forretningsmodel og holdbarhed indenfor forsikringsvirksomhed er dels forsikringsdriften, dels investeringsvirksomheden, herunder matchningen mellem den gennemsnitlige varighed på hensættelserne og obligationsbeholdningen.

Selskaberne er i vid udstrækning selv herre over forsikringsdriften, dels via præmiepolitikken, dels via fastsættelse af dækningsomfang og skadebehandlingen, hvorimod investeringsresultatet i vid udstrækning er markedsbestemt.

Forretningsmodel og holdbarhed

Det danske forsikringsmarked er meget fragmenteret og består af såvel koncernselskaber som lokalt betydende selskaber ligesom monoliner, captives og lokale småselskaber også er repræsenteret.⁴ Målt på markedsandel har koncernselskaber og lokalt betydende selskaber tilsammen 91,8 pct. af markedet. Den resterende markedsandel på 8,2 pct. er fordelt på i alt 46 selskaber, hvoraf to specialselskaber i gruppen monoliner står for hele 5,5 pct.

Selskaber i gruppen koncernselskaber og lokalt betydende selskaber har nogle af de samme karakteristika. Bortset fra arbejdsskade og forsikring af industrivirksomheder udbyder de typisk de samme forsikringstyper, ligesom det enkelte selskabs relative porteføljesammensætning i vid udstrækning matcher de andres.

⁴ Captives er forsikringsselskaber, der ejes af selskaber eller koncerner og udelukkende har til formål at forsikre selskabets eller koncernens risici. Monoliner er selskaber der er specialiseret indenfor et enkelt forsikringsområde.

Mens gruppen koncernselskaber typisk består af aktieselskaber, er gruppen lokalt betydende i overvejende grad domineret af gensidige selskaber. På trods heraf forventer Finanstilsynet for disse to grupper en rimelig ensartet adfærd overfor ændringer i de centrale økonomiske nøgletal, der karakteriserer såvel forretningsmodellen som holdbarhed.

Forsikringsdriften

Tabel 4 viser udviklingen i combined ratio over de seneste 3 år for koncernselskaber og lokalt betydende selskaber.

For koncernselskaberne er den gennemsnitlige vægtede combined ratio i 2011 94,6 pct., mens de lokalt betydende selskabers gennemsnitlige vægtede combined ratio i 2011 er 100,3 pct. Ser man på udviklingen siden 2009, så er koncernselskabernes gennemsnitlige vægtede combined ratio igen på niveau med 2009 (94 pct.), mens de lokalbetydende selskabers vægtede combined ratio er steget fra 97,5 pct. i 2009 til 100,3 pct. i 2011.

Tabel 4: Udvikling combined ratio 2009-2011

Selskabsgruppe \ år	2009	2010	2011
Koncernforsikringsselskaber	94,0	99,5	94,6
Lokalt betydende forsikringsselskaber	97,5	98,2	100,3

Anm.: Combined ratio er beregnet vægtet i forhold til bruttopræmien.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Mens koncernselskaberne over perioden hurtigt har reageret på en negativ udvikling i combined ratio, er de lokalt betydende selskaber over perioden mere henholdende i sit reaktionsmønster.

Som gruppe har de lokalt betydende selskaber således ikke nævneværdigt overskud på forsikringsforretningen i perioden 2009 til 2011 og er som gruppe derfor under et større pres end koncernselskaberne for at have en holdbar forretningsmodel.

Blandt koncernselskaber er der 3 selskaber, med en samlet markedsandel på knap 17 pct., som havde en combined ratio over 100 pct. i både 2010 og 2011.

Blandt lokalt betydende selskaber er der 5 selskaber, med en samlet markedsandel på knap 1 pct., som i både 2010 og 2011 havde en combined ratio over 100 pct. Af disse 5 selskaber havde 3 også en combined ratio over 100 pct. i 2009.

Combined ratio kan opdeles i, erstatningsprocent og omkostningsprocent.

For de lokalt betydende selskaber er den gennemsnitlige vægtede erstatningsprocent steget konstant fra 72,5 pct. i 2009 til 76,6 pct. i 2011, jf. tabel 5. Det samme mønster ses under udviklingen i combined ratio. Udviklingen for koncernselskaberne viser samme mønster som udviklingen i combined ratio, dog således at koncernselskaber også her reagerer hurtigere end de lokalt betydende selskaber.

Tabel 5: Udvikling i erstatningsprocent 2009-2011

Selskabsgruppe \ år	2009	2010	2011
Koncernforsikringsselskaber	76,0	80,5	75,8
Lokalt betydende forsikringsselskaber	72,5	74,7	76,6

Anm.: Erstatningsprocenten er beregnet vægtet i forhold til bruttopræmien.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

For koncernselskaber er omkostningsprocenten steget svagt i perioden fra 18 pct. i 2009 til 19 pct. i 2011, jf. tabel 6. Den positive udvikling, der ses i gruppen lokalt betydende selskaber fra 2009 til 2010, er stagneret i 2011 på et markant højere niveau end koncernselskabernes omkostningsprocent.

Tabel 6: Udvikling i omkostningsprocent 2009-2011

Selskabsgruppe \ år	2009	2010	2011
Koncernforsikringsselskaber	18,0	19,0	18,8
Lokalt betydende forsikringsselskaber	25,0	23,6	23,7

Anm.: Omkostningsprocenten er beregnet vægtet i forhold til bruttopræmien.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Gennemsnitsprocenterne dækker over en stor spredning indenfor hver af grupperne. Således er faktoren i 2011 mellem højeste og laveste omkostningsprocent blandt koncernselskaber lig 3, mens den er 4,5 i gruppen lokalt betydende selskaber.

Fokuseres der på koncernselskaberne, som står for den langt største del af markedet (85,1 pct.), fremgår det, at selskaber med en samlet markedsandel på 50 pct. har øget deres omkostningsprocent fra 2009 til 2011 jf. tabel 7. Sammenlagt med gruppen, der har holdt omkostningsprocenten uændret, er der således tale om, at selskaber med knap 75 pct. af det samlede forsikringsmarked ikke har formået at reducere omkostningsprocenten i perioden 2009 til 2011.

Tabel 7: Gruppering af koncernselskaber efter om omkostningsprocenten er steget, holdt uændret eller reduceret i perioden 2009 til 2011

	Ændring i omkostningsprocenten fra 2009-2011		
	Steget	Uændret	Faldet
Omkostningsprocent 2011:	Markedsandel i pct.		
Mindre end 15 pct.	3,7	0	0
15-18 pct.	3,5	10,9	11
18-20 pct.	35,7	14	0,4
Større end 20 pct.	5,8	0	0
I alt	48,8	24,9	11,4

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

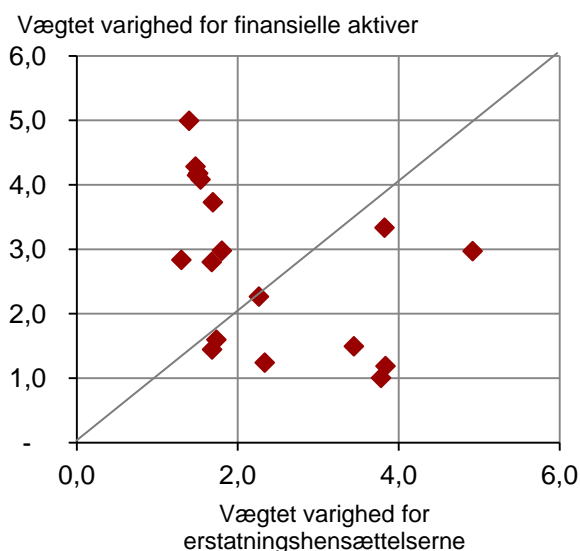
Investeringsvirksomhed

Figur 3 og figur 4 viser matchningen mellem den vægtede varighed på obligationsbeholdningen og erstatningshensættelserne for hhv. koncernselskaber og lokalt betydende selskaber ultimo 2011.

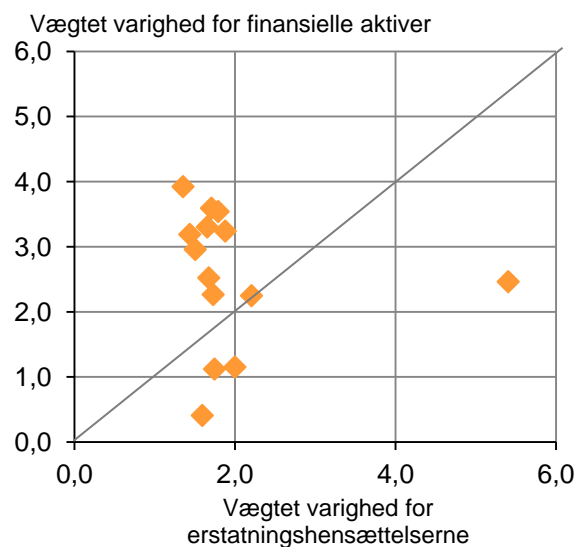
Mange selskaber ligger et stykke fra diagonalen, hvilket betyder at de fleste selskaber har mulighed for at reducere deres rentefølsomhed. For det enkelte selskab kan en reduktion af rentefølsomheden dog betyde et fald i investeringsafkastet.

Finanstilsynet lægger vægt på, at selskabernes ledelse er fuldt opmærksom på renterisikoen på de aktiver, der skal dække hensættelserne, og har den fornødne viden og erfaring til at håndtere denne risiko.

Figur 3: Koncernselskaber - placeret efter varighed på aktiver og passiver, ultimo 2011



Figur 4: Lokalt betydende selskaber - placeret efter varighed på aktiver og passiver, ultimo 2011



Anm.: Den vægtede varighed for erstatningshensættelserne er beregnet ud fra gennemsnitlige standardvarigheder for de forskellige brancher. Et konkret selskab kan derfor godt afvige herfra. De finansielle aktiver omfatter alene obligationer.

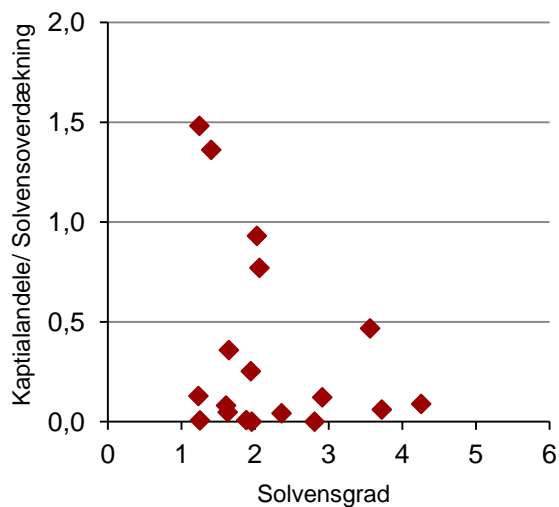
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Et særligt aspekt af forretningsmodellens holdbarhed er selskabernes aktieinvesteringer målt op mod solvensgraden.

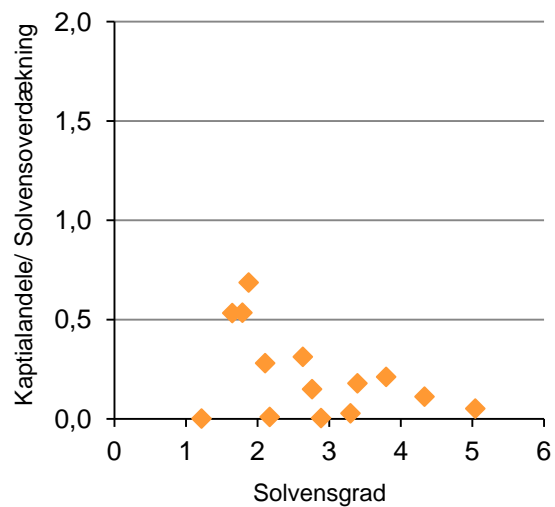
For at vurdere holdbarheden heraf ultimo 2011 er aktieinvesteringen målt i forhold til solvensoverdækningen og derefter sat i relation til solvensgraden.

Figur 5 viser sammenhængen for koncernselskaberne og figur 6 viser tilsvarende for lokalt betydende selskaber.

Figur 5: Koncernselskaber - placeret efter aktieinvesteringer og solvensgrad, ultimo 2011



Figur 6: Lokalt betydende selskaber - placeret efter aktieinvesteringer og solvensgrad, ultimo 2011



Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

De selskaber, der har aktieinvesteringer i alt for mere end solvensoverdækningen, og som samtidig ligger lavt i solvensgrad, har eksponeret sig for en særlig risiko, og Finanstilsynet forventer derfor betydelig ledelsesmæssig opmærksomhed på den kendsgerning.

4. Om Statistikken

Markedsudviklingsartiklen er som udgangspunkt baseret på indberettede årsregnskaber for direkte tegnende skadesforsikringsselskaber i Danmark. Analyserne i artiklen omfatter alle danske skadesforsikringsselskaber med tilladelse fra Finanstilsynet og som ikke har truffet beslutning om ophør før den 1. januar 2012.⁵

Forsikringsselskabet Danica er udeladt i visse beregninger. Årsagen til dette er, at selskabet fungerer som holding selskab for Danica Pension, se evt. også Markedsudviklingsartikel for skadeselskaber 2008. For regnskabsåret 2011 har 83 direkte tegnende skadesforsikringsselskaber indberettet.

Regnskabstal og nøgletal for de enkelte skadesforsikringsselskaber samt aggregerede tal vil blive gjort tilgængelige på Finanstilsynets hjemmeside – www.finanstilsynet.dk. Reassuranceselskaberne indgår i dette statistiske materiale.

Reassuranceselskaber

Opdelingen i direkte og indirekte tegnende skadesforsikringsselskaber er ikke helt entydig, idet enkelte reassuranceselskaber har direkte forretninger og flere af de direkte tegnende skadesforsikringsselskaber tillige tegner indirekte forretning.

Blandt de 94 skadesforsikringsselskaber under dansk tilsyn er 9 i denne artikel defineret som reassuranceforsikringsselskaber, heraf er hovedparten såkaldte captives.⁶ Et selskab betegnes i denne artikel som et reassuranceselskab eller genforsikringsselskab, når selskabets indirekte bruttopræmieindtægter de seneste 5 år udgør mere end 50 pct. af selskabets samlede bruttopræmieindtægter de seneste 5 år. Reassuranceselskabernes samlede bruttopræmieindtægter udgør 268 mio. kr. i 2011, svarende til ca. 0,5 pct. af de samlede bruttopræmieindtægter.

⁵ To selskaber udarbejder forskudte regnskaber. Danish Crown (53089), som er medtaget i artiklen og Forsikringsselskabet af 1. juni 2007 A/S (53105) som ikke er medtaget i artiklen.

⁶ Captives er forsikringsselskaber, der ejes af selskaber eller koncerner og udelukkende har til formål at forsikre selskabets eller koncernens risici.

5. Appendiks

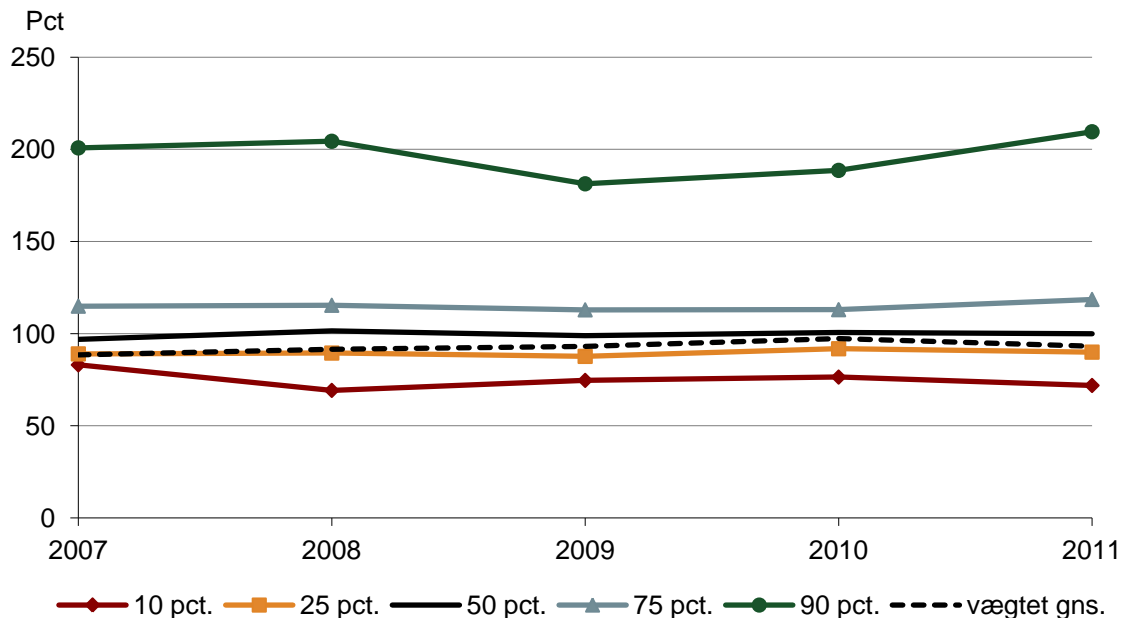
Appendiks 1: Erstatningsprocenter f.e.r. fordelt på brancher 2011

Mio. kr. og procent	2011			2010
	Præmieindtægter	Erstatningsudgifter	Erstatningsprocent	Erstatningsprocent året før
Arbejdsskadeforsikring	3.263	1.533	47,0	75,2
Bygningsforsikring	3.623	3.521	97,2	94,4
Byggeskade forsikring	9	4	38,9	198,5
Løseførsikring m.v.	2.292	1.873	81,7	66,3
Erhvervsansvarsforsikring	1.469	1.041	70,8	60,7
Sø- og transportforsikring	797	441	55,3	83,3
Luftfartsforsikring	-1	-1	43,0	157,9
Anden erhvervsforsikring	485	567	117,0	62,9
I alt erhvervsforsikring	11.936	8.979	75,2	77,5
Familieforsikring	4.187	3.642	87,0	88,7
Grundejerforsikring	5.526	4.963	89,8	90,4
Fritidshusforsikring	691	507	73,4	73,4
Ejerskitteforsikring	327	395	120,7	117,6
Anden privatforsikring	2.224	1.503	67,6	75,7
I alt privatforsikring	12.955	11.009	85,0	87,2
Sundhedsforsikring	3.466	2.966	85,6	67,5
Enkelt ulykkes- og sygeforsikring	5.401	3.296	61,0	72,4
Erhvervsudygtighedsforsikring	442	228	51,5	63,8
I alt personulykkesforsikring	9.309	6.489	69,7	71,6
Ansvar	5.858	4.569	78,0	80,8
Kasko	9.293	6.071	65,3	71,3
I alt motorkøretøjsforsikring	15.151	10.640	70,2	75,2
Kredit- og kautionforsikring	161	128	79,8	43,3
Turistassistanceforsikring	642	600	93,4	82,0
Retshjælpsforsikring	58	7	11,7	34,3
I alt direkte forsikring	50.213	37.852	75,4	78,0

Anm.: Bemærk at tabel 2 angiver den samlede bruttoerstatningsprocent, mens erstatningsprocenten i denne tabel er for egen regning. Reassuranceselskabernes direkte forretning er til forskel for tabel 2 medregnet nærværende tabel.
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Appendiks 2: Udviklingen i udvalgte nøgletal

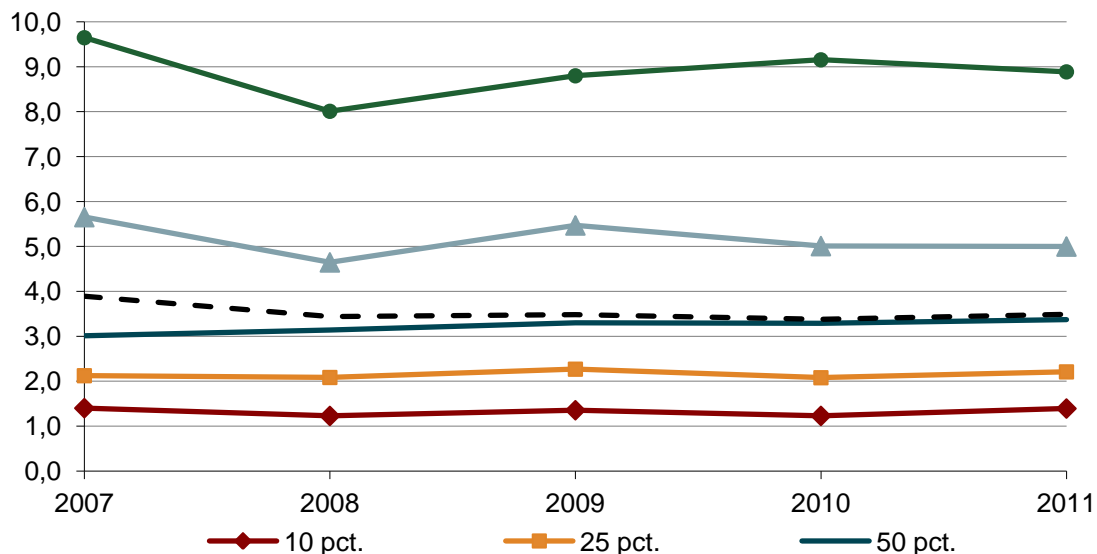
Figur A1: Combined Ratio – fraktiler og vægtet gennemsnit 2007 – 2011



Anm.: Forsikringselskabet Danica indgår ikke i beregningerne. Fraktileerne er beregnet på grundlag af de nøgletal, som de enkelte selskaber har indberettet til Finanstilsynet. Det vægtede gennemsnit er indtegnet på grundlag af de i tabel 2 anførte nøgletal for 5-års-perioden.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Figur A2: Solvensdækning – fraktiler og vægtet gennemsnit 2007 – 2011



Anm.: Solvensdækningen er beregnet i forhold til kapitalkravet – Solvens I. Det vægtede gennemsnit er indtegnet på grundlag af de i tabel 2 anførte nøgletal for 5-års-perioden. Solvensdækningen beskriver det antal gange basiskapitalen er større end kapitalkravet.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

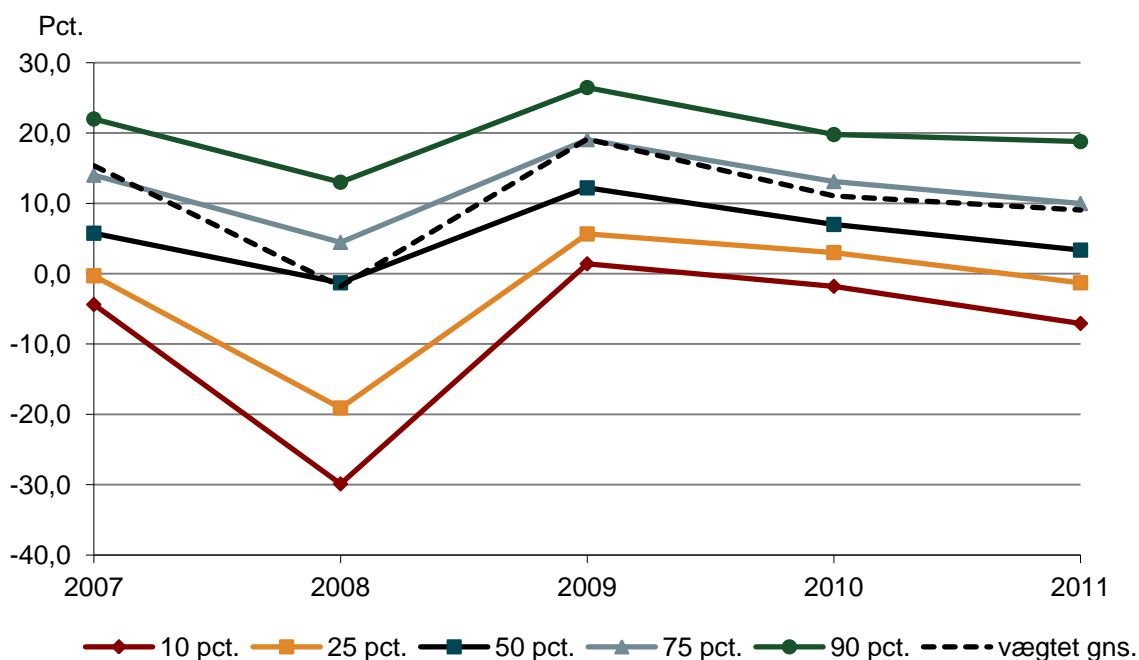
Tabel A1: Operating ratio 2007 – 2011

Pct.	2007	2008	2009	2010	2011
Operating ratio	87,1	90,1	93,6	98,0	94,4

Anm.: Operating ratio måler udgifter til erstatning og administration pr. præmiekrone inkl. Forsikringsteknisk rente. Operation ratio er et mål for rentabiliteten af selskabets samlede drift.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Figur A3: Egenkapitalforrentning – fraktiler og vægtet gennemsnit 2007 - 2011



Anm.: Fraktilerne er beregnet på grundlag af de nøgletal, som de enkelte selskaber har indberettet til Finanstilsynet. Beregningerne er for 2005 baseret på de selskaber, der var på markedet i 2005, mens beregningerne i 2006-2009 er baseret på de selskaber, der var på markedet i det pågældende år. Det vægtede gennemsnit er indtegnet på grundlag af de i tabel 2 anførte nøgletal for 5-års-perioden.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

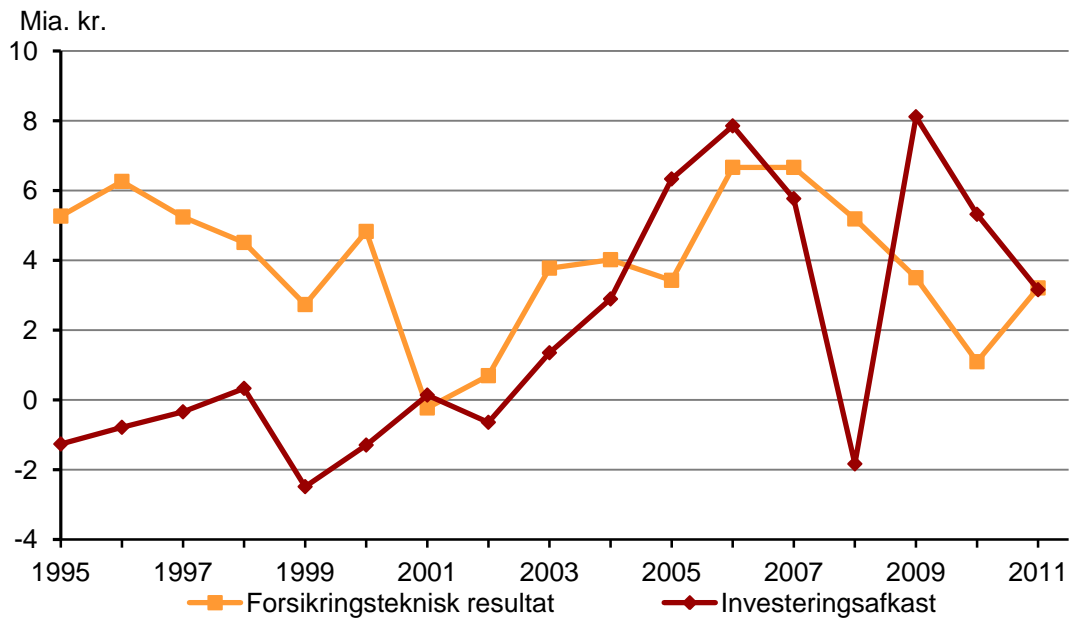
Tabel A2: Relativt afløbsresultat i procent 2007 - 2011

Pct. af primo hensættelser	2007	2008	2009	2010	2011
Relativt afløbsresultat	4,1	3,0	3,1	3,9	3,0

Anm.: Afløbsresultatet måler om de hensættelser, som selskaberne har foretaget til skader, der er indtruffet i tidligere regnskabsår, men endnu ikke afviklet, er tilstrækkelige til at dække skaderne. Hvis afløbsresultatet ultimo er positivt, har der været for store hensættelser i forhold til skaderne. Er afløbsresultatet negativt, har selskabet undervurderet skaderne i hensættelserne. Desuden kan generelle revurderinger af hensættelserne slå igennem på afløbsresultat. Det relative afløbsresultat måler afløbsresultatet set i forhold til de primo hensættelser, det vedrører.

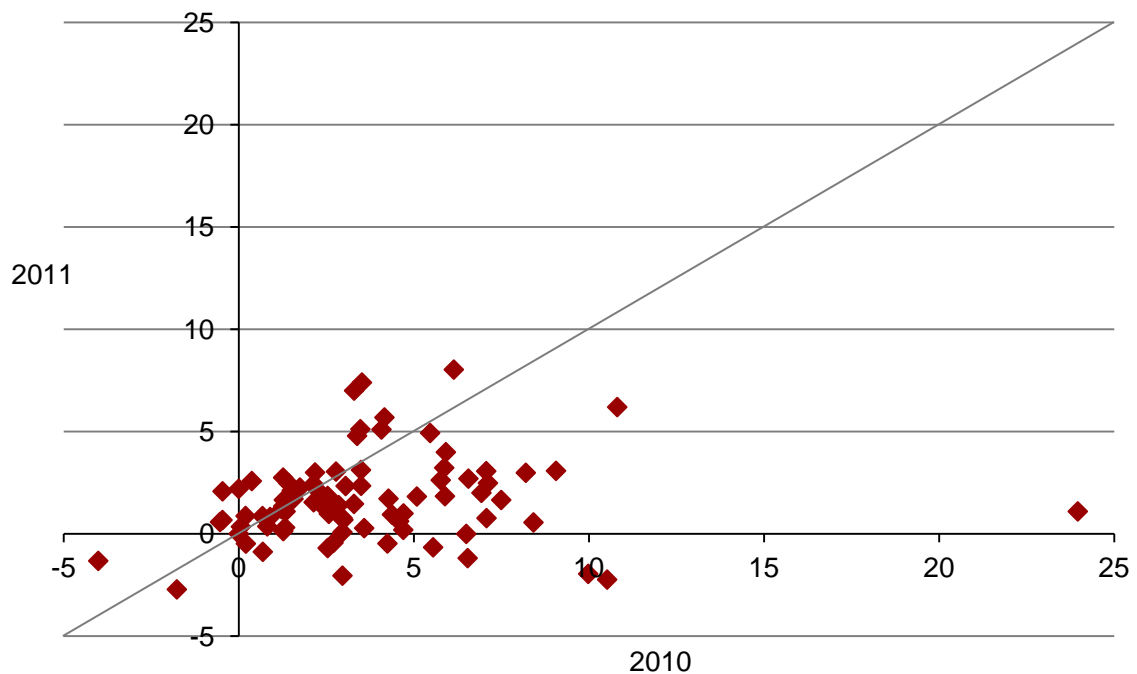
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Figur A4: Forsikringsteknisk resultat og investeringsafkast siden 1995, mia. kr.



Anm.: Forsikringselskabet Danica indgår ikke i beregningerne. Reassuranceselskaber er ikke medregnet i regnskabs-tallene. For 1995-2004 er "investeringsresultat" opført under "investeringsafkast".
 Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Figur A5: Investeringsafkast i procent af aktiver i alt 2010 og 2011



Anm.: Et selskab der placerer sig på 45 graders linjen har præsteret samme afkast i 2011 som i 2010. Et selskab der placerer sig over linjen, har præsteret et bedre afkast i 2011 sammenlignet med 2010. Et selskab der placerer sig under linjen, har præsteret et ringere resultat i 2011 sammenlignet med 2010.
 Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Appendiks 3: Markedsbeskrivelse: internationalisering, koncentration, størrelse og segmentering

Tabel A3: Danske forsikringsselskabers bruttopræmieindtægter fra andre EU-lande, eller lande der har gennemført 3. skadesforsikringsdirektiv

Mio. kr.	Fra filialer	Fra tjenesteydelsesforretning	I alt
2006	578	616	1.194
2007	7.265	694	7.959
2008	8.981	692	9.673
2009	8.772	780	9.552
2010	10.772	978	11.750
2011	12.295	1.326	13.621

Anm.: Danske selskaber kan udføre grænseoverskridende virksomhed via filialer eller ved direkte tjenesteydelsesformidling.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Tabel A4: Gennemsnitligt antal brancher fordelt på selskabsstørrelse 2011

Bruttopræmier	Antal selskaber	Gns. Antal brancher pr. selskab
Over 4 mia. kr.	4	17,3
Mellem 1 og 4 mia. kr.	6	10,5
Mellem 100 mio. og 1 mia. kr.	29	7,6
Under 100 mio. kr.	54	2,1

Anm.: Selskaberne er grupperet efter bruttopræmiernes størrelse. De såkaldte personforsikringsselskaber er udeladt.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Tabel A5: Procentvis fordeling af bruttopræmier på selskabsstørrelse, 2011

Pct.	Over 4 mia. kr.	Mellem 1 og 4 mia. kr.	Mellem 100 mio. og 1 mia. kr.	Under 100 mio. kr.
Arbejdsskadeforsikring	7,0	3,1	6,0	10,0
Bygningsforsikring	10,1	2,8	9,0	7,5
Byggeskade forsikring	0,0	0,0	0,0	0,0
Løseforsikring m.v.	6,9	1,9	3,0	4,5
Erhvervsansvarsforsikring	3,9	1,8	1,6	4,9
Sø- og transportforsikring	2,9	0,5	0,1	17,2
Luftfartsforsikring	0,0	0,1	0,0	0,0
Anden erhvervsforsikring	2,0	0,8	0,5	4,5
Familieforsikring	6,7	12,2	9,1	4,6
Grundejerforsikring	10,9	10,8	9,6	6,8
Fritidshusforsikring	1,4	1,2	1,0	0,6
Ejerskifteforsikring	0,6	0,3	0,4	5,0
Anden privatforsikring	4,7	1,5	4,1	5,9
Sundhedsforsikring	1,6	0,0	7,2	0,0
Enkelt ulykkes- og sygeforsikring	8,2	36,2	20,3	8,1
Erhvervsudygtighedsforsikring	0,6	0,0	2,7	0,0
Ansvar	12,0	10,6	7,3	6,5
Kasko	18,8	15,2	14,9	12,2
Kredit- og kautionsforsikring	0,2	0,1	3,2	1,8
Turistassistanceforsikring	1,5	0,4	0,1	0,0
Retshjælpsforsikring	0,0	0,6	0,0	0,0
I alt direkte forsikring	100,0	100,0	100,0	100,0

Anm.: Selskaberne er grupperet efter bruttopræmiernes størrelse.
Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Appendiks 4: Genforsikringsandel på brancheniveau 2007 - 2011

Pct.	2007	2008	2009	2010	2011
Arbejdsskadeforsikring	2,15	2,16	2,11	4,81	8,51
Bygningsforsikring	20,93	19,21	18,91	24,89	27,05
Byggeskade forsikring	.	21,05	81,51	43,51	13,05
Løsøreforsikring m.v.	21,39	20,13	20,31	22,01	26,63
Erhvervsansvarsforsikring	11,80	8,47	10,36	13,41	20,90
Sø- og transportforsikring	22,37	19,31	24,80	29,85	39,39
Luffartsforsikring	91,03	-341,01	90,03	90,68	110,43
Anden erhvervsforsikring	16,16	18,73	21,05	30,80	47,67
I alt erhvervsforsikring	16,47	13,45	14,96	18,98	24,33
Familieforsikring	2,41	2,62	3,03	6,24	9,26
Grundejerforsikring	6,32	5,54	5,49	8,43	10,29
Fritidshusforsikring	3,49	3,26	3,63	7,30	9,53
Ejerskifteforsikring	1,36	0,59	0,40	8,53	0,98
Anden privatforsikring	9,98	6,32	6,21	13,56	4,73
I alt privatforsikring	4,88	4,28	4,51	8,55	8,78
Sundhedsforsikring	1,35	0,12	0,62	2,68	2,32
Enkelt ulykkes- og sygeforsikring	1,17	1,68	1,42	3,65	7,08
Erhvervsudygtighedsforsikring	0,03	0,02	0,03	0,51	0,48
I alt personulykkesforsikring	1,14	1,46	1,28	3,41	5,01
Ansvar	2,39	2,67	3,21	5,04	8,22
Kasko	1,86	2,11	2,78	6,03	8,33
I alt motorkøretøjsforsikring	2,08	2,34	2,96	5,63	8,29
Kredit- og kautionsforsikring	67,11	43,91	48,17	48,10	52,10
Turistassistanceforsikring	0,43	0,34	0,20	0,42	0,30
Retshjælpsforsikring	0,07	0,45	3,28	5,16	25,71
I alt direkte forsikring	7,56	6,40	6,95	9,93	12,41

Anm: Den negative andel for luffartsforsikring skyldes, at for 2008 selskaber har opsagt genforsikringsaftaler og derfor fået tilbagebetalt resterende præmier for genforsikringerne. Omfanget af de danske selskabers luffartsforsikringer er reduceret til 1 mio. kr. i præmieindtægter i 2009.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.

Appendiks 5: Liste over skadesforsikringselskaber under dansk tilsyn ult. 2011

Koncern	Regnr.	Navn	Type	Bruttopræmier mio. kr.	Genforsikring
Tryg:	53070	Tryg Forsikring A/S	Alm.	20.603	
	50053	Tryg Garantiforsikring A/S	Alm.	249	
Topdanmark:	52009	Topdanmark Forsikring A/S	Alm.	6.306	
	53061	Danske Forsikring A/S	Alm.	1.872	
Codan:	52042	Codan Forsikring A/S	Alm.	7.570	
	53074	Forsikringselskabet PrivatSikring A/S	Alm.	512	
Alm. Brand:	53086	Alm. Brand Forsikring A/S	Alm.	4.656	
	51809	A/S Det Københavnske Reassurance-Compagni	Alm.	6	Genforsikring
Lærerstandens Brand:	50184	Lærerstandens Brandforsikring G/S	Alm.	1.529	
	50092	Bauta Forsikring A/S	Alm.	354	
	52094	Runa Forsikring A/S	Alm.	198	
	53097	FDM Forsikring A/S	Alm.	138	
	53040	Genforsikringsaktieselskabet Virke	Alm.	102	Genforsikring
Gjensidige:	53006	Nykredit Forsikring A/S	Alm.	933	
	52071	Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S	Alm.	286	
Købstædernes Fors.:	51778	Købstædernes Forsikring, gensidig	Alm.	607	
	53067	DiBa Forsikring A/S	Alm.	88	
	52035	Forsikringsaktieselskabet K.a.B. International	Alm.	36	Genforsikring
Himmerland:	53055	Concordia Forsikring A/S	Alm.	236	
	51571	Forsikringselskabet HIMMERLAND G/S	Alm.	196	
	51706	Sygeforsikringen "danmark", gs.	Alm.	2.655	
	50043	Forsikrings-Aktieselskabet ALKA	Alm.	1.680	
	51619	GF FORSIKRING A/S	Alm.	1.512	
	53068	Alpha Insurance A/S	Alm.	1.261	
	53038	PKA+Personforsikring A/S	Alm.	624	
	50149	Europæiske Rejseforsikring A/S	Alm.	519	
	53072	Forsikringselskabet Danica, Skadeforsikringsaktieselskab af 1999	Alm.	367	
	53073	Mølholm Forsikring A/S	Alm.	335	
	50240	Sønderjysk Forsikring G/S	Alm.	250	
	51777	Thisted Forsikring, g/s	Alm.	230	
	53100	DONG Insurance A/S	Captive	226	
	50099	Lokal Forsikring G/S	Alm.	210	
	50102	Vestjylland Forsikring gs	Alm.	196	
	51519	Popermo Forsikring g/s	Alm.	187	
	53053	PenSam Forsikring A/S	Alm.	175	
	51949	Forsikringselskabet Nærsikring A/S	Alm.	155	
	50295	Garthernes Forsikring GS, Dansk Jordbrug	Alm.	150	
	50052	NEM Forsikring A/S	Alm.	141	
	50253	Aros Forsikring - gensidigt forsikringselskab	Alm.	138	
	53103	ETU Forsikring A/S	Alm.	131	
	53065	Borealis Insurance A/S	Captive	115	
	53028	Bornholms Brandforsikring A/S	Alm.	104	

Appendiks 5 (fortsat): Liste over skadesforsikringselskaber under dansk tilsyn ultimo 2011

Regnr.	Navn	Type	Bruttopræmier mio. kr.	Genforsikring
53089	Danish Crown Insurance A/S	Captive	72	
53110	DSV Insurance A/S	Alm.	66	
53101	D.S. Forsikring A/S	Captive	65	Genforsikring
53087	Dansk Boligforsikring A/S	Alm.	59	
50230	Forsikringselskabet Vejle Brand af 1841 g/s	Alm.	57	
53099	MELES Insurance A/S	Captive	49	
50167	STORSTRØMS FORSIKRING G/S	Alm.	49	
50134	Forsikringselskabet Trafik gensidigt	Alm.	48	
50140	HF-FORSIKRING G/S	Alm.	46	
53109	MTH Insurance A/S	Alm.	44	
53002	AP Skadesforsikring Aktieselskab	Alm.	41	
53106	Forsikringselskabet Vendsyssel A/S	Alm.	40	
53111	Krifa Forsikring A/S	Alm.	30	
50257	Dansk Glasforsikring A/S	Alm.	27	
50441	Søassuranceforeningen "Ærø" (gensidig) i likvidation	Alm.	26	
53107	Danfoss Captive Reinsurance A/S	Captive	23	Genforsikring
53093	Arriva Insurance A/S	Captive	18	
53108	FF Forsikring A/S	Alm.	17	
50018	Ulykkesforsikringsforbundet for dansk Søfart, gensidigt Forbund	Alm.	17	
53094	TDC Reinsurance A/S	Captive	17	Genforsikring
50192	Kongeriget Danmarks Hesteforsikring G/S	Alm.	16	
50479	Skibsforsikringsforeningen i Frederikshavn G/F	Alm.	14	
50568	Danske Privatbaners Forsikringsforening G/S	Alm.	13	
53005	Dansk Fartøjsforsikring A/S	Alm.	13	
50635	Ulykkesforsikringsforbundet for dansk Fiskeri, gensidigt forbund	Alm.	11	
50453	NÆR-BRAND Forsikring G/S	Alm.	10	
50580	Nørrejylland's gensidige Søforsikringsforening	Alm.	9	
53092	Carlsberg Insurance A/S	Captive	8	Genforsikring
50220	De Sydlige Farvandes gensidige Forsikring for Fiskefartøjer	Alm.	7	
53095	Dansk Musiker Forbund Forsikring G/S	Alm.	7	
53090	Lundbeck Insurance A/S	Captive	6	Genforsikring
50154	Odsherred Forsikring G/S	Alm.	5	
50540	Dansk Jagtforsikring A/S	Alm.	5	
50826	Hvide Sande gensidige Skibsforsikringsforening	Alm.	5	
50234	Landinspektørernes gensidige Erhvervsansvarsforsikring	Alm.	4	
50421	Det gensidige forsikringselskab Dansk Plantageforsikring	Alm.	2	
51609	Fiskefartøjsforsikringen "Læsø", gensidigt selskab	Alm.	1	
52036	Civiløkonomernes Tillægssikring, Gensidigt Forsikringselskab	Alm.	1	
50480	Skagens Skibsforsikring G/F	Alm.	0	
50088	Forsikringselskabet Brandkassen G/S	Alm.	0	
51659	Sydjydske Købmænds Gensidige Tyveriforsikringselskab	Alm.	0	
50095	Herning Forsikring G/S	Alm.	0	
50074	Ulfborg-Hind Herreds Brandassuranceelskab for løvsøre, gensidig	Alm.	0	
50447	Hids Herreds samt Grønbæk, Hinge og Vinderslev Sognes Brandforsikring	Alm.	0	
50544	Urmagerens gensidige Indbrudstyveriforsikring (Likvidation)	Alm.	0	
51086	Læsø gensidige Brandforsikringsforening	Alm.	0	
50516	Grenaa gensidige Forsikring for Fiskefartøjer i likvidation	Alm.	0	
53080	NSI Insurance A/S i likvidation	Captive	0	
53113	Mærsk Insurance A/S	Alm.	0	
53114	United Insurance af 01.08.2011 A/S	Alm.	0	
53063	El-apparatforsikring A/S Captivegenforsikringselskab	Captive	0	Genforsikring